דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וועכענטליך אונד קאָסטעט זאממט „פֿרייטאג-ביילאגע“ נור:
גאנצ-יעהריג 8 גולדען, האלב-יעהריג 4 גולדען, פֿיערטעל-יעהריג 2 גולדען.

Neue Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומערירען.
דער פרענומעראציאָנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין דער בוכהאנדלונג דעס מאָריץ בוריאָן, בודא-פעסט (מאראקקאנערהויז), וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

נייע יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וועכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פרייטאג אונד קאָסטעט
פיר עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג . . . 8 גולדען ע. וו.
האלביעהריג . . . 4 גולדען ע. וו.
פיערטעליעהריג . . 2 גולדען ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר' 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

Nr. 52, צווייטער יאהרגאנג | פעסט, מיטטוואָך, כא׳ אייר ה'תרמ"ה. | Budapest, den 6. Mai 1885.

פֿריעדענס-אויסזיכטען.

אין לעטצטער נוממער שריעבען וויר איינען „שלום - ארטיקעל“ אונטער דער איבערשריפֿט: „קריעגס- אונד פֿריעדענס-שווינדעלייען“*). דאמאלס וואָרען נעמליך דיא אויף דען רוסיש-ענגלישען שטרייט בעציגליכען דעפעשען דעראָרט ווידער-שפרעכענד, דאס זאָוואָהל דיא קריעגס-דראָהונגען, אלס אויך דיא פֿריעדענס-פֿערזיכערונגען דען איינדרוק פֿאָן „לעערען שווינדעלייען“ מאכען מוסטען. הייטע יעדאָך שיינען דיא פֿריעדענס-אויסזיכטען דענן דאָך אין גאנץ בעשטיממטער אונד ערפֿרייליכער וייזע דיא אָבערהאנד צו געווינגען.

איינע לאָנדאָנער דעפעשע פֿאָם 4. דיעזעס מעלדעט: „אין דער הייטיגען זיטצונג דעס אָבער-הויזעס גאב דער מיניסטער דעס אייסערן, הערר פֿאָן גראנווילע, פֿאָלגענדע ערקלעהרונג אב: „דיא רוסישע רעגיערונג איזט פֿאָן דעם וואונשע בעזעעלט, דיא מיטטעל צו פֿינדען, אום דען דורך דען בלוטיגען צוזאממענשטאָס ביי פענשדעה ענטשטאנדענען קאָנפֿליקט אויף פֿריעדליכע וייזע צו בעזייטיגען. אונזערע ענגלישע רעגיערונג שטיממט מיט דיעזעם וואונשע פֿאָללקאָממען איבער-איין. וויר וואָללען ניכט וייטער דארויף בעשטעהען, דאס דיא ביידערזייטיגען טאפפערען אָפפיציערע פֿאָר איין „שיעדס-געריכט“ געשטעללט ווערדען זאָללען, דא היעדורך דיא מיליטעהרישע עהרע אללערדינגס איינע פֿערלעטצונג ערליידען ווירדע. דיא ביידערזייטיגען רעגיערונגען זינד דאהער איבעראיינגעקאָממען, דיא רעגעלונג דער אנגעלעגענהייט אין איינער וייזע איינצולייטען, דיא פיר ביידע שטרייטענדען פארטייען איינע עהרענהאפֿטע זיין זאָלל. עס ווירד נעמליך דער גאנצע שטרייט איינעם מאָנארכען אנפֿערטרויט ווערדען, דאמיט דיעזער זיך דאריבער אויסשפרעכע, אָב רוסלאנד, דורך דען צוזאממענשטאָס מיט דען אפֿגהאנען אם 30. מאַרץ, דאס רוסיש-ענגלישע איבעראיינקאָממען פֿאָם 17. מאַרץ, בעטרעפפֿענד דיא גרענצען אפֿגהאניסטאנס, טהאטזעכליך פֿערלעטצט האבע! ביידע רעגיערונגען זינד אונטער דיעזען אומשטענדען בערייט, אין לאָנדאָן זאָפֿאָרט אונטערהאנדלונגען איינצולייטען איבער דיא פֿעסטשטעללונג דער גרענצען צווישען רוסלאנד אונד אפֿגהאניסטאן איבערהויפט. פֿרייליך דיא איינצעלהייטען בעציגליך דער גענויען בעשטיממונגען דיעזער גרענצען מיסטען שפעטער פֿאָן איינער אייגענס היעצו ערנאננטען קאָממיססיאָן אן אָרט אונד שטעללע געפריפֿט אונד אויסגע-פֿיהרט ווערדען. דיא ענד-ערגעבניססע דיעזער פֿער-האנדלונגען זינד אים פֿאָראויס וואָהל אונמאָגליך צו בעשטיממען, אלליין זיא ווערדען האָפֿפֿענטליך צו איינעם ביידערזייטיג בעפֿריעדיגענדען אויסגלייך פֿיהרען. עס ווירדע פֿערנער פֿעראיינבארט, דאס וועהרענד דיעזער איינצולייטענדען אונטערהאנדלונגען דאס „פענשדעה-געביעט“ פֿאָן ביידען שטרייטענדען מעכטען אונבעריהרט בלייבע. דיא רוסישע רעגיערונג האט בערייטס איהרע בערייטווילליגקייט ערקלעהרט, ביים איינטרעפפֿען דער ערוועהנטען קאָממיססיאָן אן אָרט אונד שטעללע איהרע פֿאָר-פֿאָסטען צוריקציעהען צו לאססען!“ —

זאָוויט דיא ערקלעהרונג דעס לאָרד גראנווילע אים אָבערהויזע. איינע גאנץ גלייכע ערקלעהרונג גאב אם 4. דיעזעס מיניסטער-פרעזידענט גלאדסטאָנע אים אונטערהויזע אב. ווענן נון דיא ענגלישען שטאאטס-מעננער ניכט דורך נייע פֿערשפרעכונגען דער שלויען רוסישען דיפלאָמאטען אבערמאלס אנגעשמיערט ווערדען, זאָ קאנן מאן אללערדינגס דארויף האָפֿפֿען, דאס דער רוסיש-ענגלישע שטרייט, דער מיט איינעם פֿאָרמליכען וועלט-קריעגע דראָהטע, ענדליך דאָך איינע פֿריעדליכע לאָזונג פֿינדען דירפֿטע.

איבער דיא פערזאָן דעס מאָנארכען, וועלכער מיט דער האָכ-וויכטיגען אויפֿגאבע בעטרויט ווערדען זאָלל, דען פֿריעדליכען אויסגלייך צווישען רוסלאנד אונד ענגלאנד הערבייצופֿיהרען, ווירד אויס פאריז פֿאָם 4. דיעזעס פֿאָלגענדעס געמעלדעט:

„ענגלאנד אונד רוסלאנד האבען דען קעניג פֿאָן דענעמארק צום שיעדס-ריכטער אין איהרער ביידערזייטיגען שטרייט-זאכע געוועהלט. אין אללען דיפלאָמאטישען קרייזען ווירד דיעזע וואהל אלס איינע האָכסט גליקליכע בעצייכנעט, וועלכע דאס צושטאנדע-קאָממען איינעס פֿריעדליכען אויסגלייכעס פֿערבירגט. דיא ענגלישע רעגיערונג האט זאָעבען דיא ווייזונג ערטהיילט, דאס דער בוי א נייער קריעגס-שיפפע איינגעשטעללט ווערדע!“

דיעזע דעפעשען זינד אללענפֿאללס געאייגנעט, אין דער בעענגסטיגטען וועלט נייע פֿריעדענס-האָפֿפֿנונגען אויפֿטויכען צו לאססען. טהאטזעכליך קאָננטען רוסלאנד אונד ענגלאנד קיינע געאייגנעטערע פערזאָן צור הערבייפֿיהרונג איינעס פֿריעדליכען אויסגלייכס פֿינדען, אלס עבען דען קאָניג פֿאָן דענעמארק! איינעם גראָססען טהיילע אונזערער לעזער דירפֿטע פֿיעללייכט דיא טהאטזאכע ניכט אונבעקאננט זיין, דאס דער קאָניג פֿאָן דענעמארק אייגענטליך דער שוויעגער-פֿאטער דעס רוסישען קאיזערס, צוגלייך אבער אויך דער שוויעגער-פֿאטער דעס ענגלישען קראָנפרינצען איזט! דיעזער מאנן מוס אלזאָ ניכט בלאָס אונפארטייאיש, זאָנדערן אויך מיט עהרליכעם אייפער פֿאָרגעהען, אום דען אויסברוך איינעס קריעגס צווישען רוסלאנד אונד ענגלאנד, אָדער אייגענטליך צווישען זיינען ביידען שוויעגער-זאָהנען, מיט אללער קראפֿט הינטאנצוהאלטען.

אינדעס דירפֿען וויר אונס נאָך אימער קיינען טיישונגען היגעבען. איינע לאָנדאָנער דעפעשע פֿאָם 5. דיעזעס מעלדעט נעמליך, דאסס דאס אונטערהויז דער רעגיערונג צו קריעגס-צוועקען דיא געפֿאָרדערטען 11 מילליאָנען פֿונד שטערלינג מיט 120 שטיממען געגען בלאָס 20 שטיממען בעוויללינט האט. וועהרע מאן דעס פֿריעדענס ווירקליך גאר זאָ זעהר זיכער, זאָ ווירדע מאן יא קיין געלד „צו קריעגס-צוועקען“ בעוויללינגען מיססען! איבריגענס איזט עס דענקבאר, דאס דיעזע געלד-פֿאָרדערונג אונד געלד-בעוויללינונג נור איינען געשיקטען „שאך-צוגע“ בילדע, אום דער רוסישען רעגיערונג צו צייגען, דאס מאן נאָטהיגענפֿאללס איבער דיא ערפֿאָרדערליכען געלד-מיטטעל צור פֿיהרונג איינעס קריעגס אין אויסרייכענדער וייזע פֿערפֿיגט. — נון, דיא נעכסטען טאגע דירפֿטען ענדליך אין דער אנגעלעגענהייט ענטשיידענדעס ברינגען. האָפֿפֿען וויר, דאס עס דעם קאָניג פֿאָן דענעמארק געלינגען ווירד, דורך זיינע קלוגע פֿערמיטטעלונג דיא וועלט פֿאָר איינעם פֿערהעערענדען קריעגע צו בעוואהרען!

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (זיינע מאיעסטעט דער קאָניג) האט זאָננטאג, פֿאָר זיינער אברייזע, דיא בעשטיממטע אבזיכט קינדגעגעבען, זאָ באלד אלס מאָגליך נאך בודא-פעסט צוריקצוקעהרען אונד זיך לענגערע צייט היער אויפֿצוהאלטען. זיינע מאיעסטעט בעמערקטע: „איך ווערדע דאנן דיא אויסשטעללונג, דיא איך זאָננטאג נור פֿליכטיג בעזיכטיגען קאָננטע, אין אללען איהרען איינצעלנהייטען קעננען לערנען!“ — קראָנפרינץ רודאָלף, דער זיך איבער דען אללזייטיג אונד איינמיטהיג קאָנסטאטירטען גראָססען ערפֿאָלג דער אויסשטעללונג אין דען פֿריידיגסטען אויסדריקען אייסערטע, מאכטע אויך פֿאָר זיינער אברייזע דיא בעמערקונג: „איך בעדויערע זעהר, דאס איך, טראָטצדעם איך דיא אויסשטעללונג פֿאָר איהרער ערעפֿפֿנונג וויעדערהאָלט בעזוכטע, ביזהער דאָך נור ערסט איינען זעהר קליינען טהייל דערזעלבען איינגעהענד בעזיכטיגען קאָננטע. איך קאנן עס מיט גראָססטער איבעראשונג זאגען, דאס פֿאָם 1. אויף דען 2. מאי דיא איינשטאללירונג זאָלכע פֿאָרט-שריטטע געמאכט האט, דאס מאן דיא אויסשטעללונג קוים וויעדער-ערקעננען קאָננטע, אונד דאס נאמענטליך דאס אינגערע איינער קליינער פאוויללאָנס פֿאָללינג נייא ערשיען. איך ווערדע מיט מיינער געמאהלין דיא אויסשטעללונג אָרדענטליך שטודירען, דא מאן אויף דערזעלבען ניכט נור אונגארן אין אללען זיינען ווירטהשאפֿטליכען פֿער-העלטניססען קעננען לערנען, זאָנדערן אויך אים אללגעמיינען זעהר פֿיעל אויס דיעזער אויסשטעללונג לערנען קאנן!“

* (יודען ביים קאָניגליכען פֿעסט-מאהלע.) וויא וויר בערייטס אין פֿאָריגער נוממער געמעלדעט, גאב דער קאָניג צו עהרען דער לאנדעס-אויסשטעללונג זאָננטאג אבענדס איין פֿעסט-מאהל, צו וועלכעם אויסער דען יידישען דעפוטירטען וואהרמאנן אונד קרויז, אויך נאָך פֿאָלגענדע יודען, טהיילס אלס אינדוסטריעללע, טהיילס אלס מעננער פֿאָן הערפֿאָרראגענדען אָפֿפֿענטליכען שטעללונגען ערשיענען זינד: קארל לאָים פֿאָזנער, געזא קאָפפעלי, לעאָ ליעבערמאנן הייניך רייס, מאָריץ אדלער, סימאָן אלטשול, עדוארד מאכלופ, לעאָפאָלד ברילל, ווילהעלם ליפציגער, איגנאץ פֿישער, לודוויג וואָלפֿנער, סאמועל קראמער, קארל באכרוך, מאָריץ געללערי, זיגמ׳ קוויטטנער, עדמונד נײשלאָס, מארצעלל ניישלאָס, עמיל ניישלאָס, איזידאָר שרעקער, מאקס באקאָני, מאיער קרוים, מאקס לאָווּבער, א׳ פֿישער, מאָריץ יעללינעק, העררמאנן ברילל, מאקס גרינבוים, דר׳ לעאָפאָלד גראָס, דירעקטאָר היינריך לעוואָי, דר׳ גרובער, דר׳ פויל אוללמאנן או׳ז׳וו׳. עס וואָרען וואָהל אויך צאהלרייכע אנדערע יודען געלאדען, דאָך ניכט יעדער פֿיהלט זיך אין זאָלך האָהען קרייזען בעהאגליך. וויא וויר ערפֿאהרען, האָטטען דיעססמאל אויך אָרטהאָדאָקסע יודען

---

*) אין פֿאָריגער נוממער וואר לײדער דיעזע איבערשריפֿט דעס שלום-ארטיקעלס זעהר פֿעהלערהאפֿט אבגעדרוקט. אויך זאָנסטיגע דרוק-פֿעהלער בליעבען צו אונזערם בעדויערן שטעהען. דאָך געשאה דיעס נור אין איינעם קליינען טהיילע דער אויפֿלאגע, דא וועהרענד דעס דרוקעס דער „זאטץ“ איינע ערשיטטערונג ערליטט, דיא ניכט זאָגלייך בעמערקט ווערדען קאָננטע.

5, ס' 2804 נומ' 7, נומ' 66 אונד נר' 70, ס' 2902 נומ' 26 נומ' 38, נומ' 59, נומ' 80 אונד נומ' 100, ס' 3403 נומ' 10, נומ' 12, נומ' 38, נומ' 49 אונד נומ' 91, ס' 3621 נומ' 28, ס' 3671 נומ' 31 אונד נומ' 63, ס' 3940 נומ' 89 אונד ס' 4191 נומ' 59. אויף אללע איבריגען אין דען פערלאָסטען סעריען ענטהאלטענען געווינג-נוממערן פֿאַללט דער קליינסטע בעטראג פֿאָן יע 200 גולדען.

ציעהונג דער 1860-ער שטאאטס-לאָזע.

בייא דער אם 1. דיעזעס פֿאָרגענאָממענען ציעהונג דער 1860-ער שטאאטסלאָזע פֿיעל דער הויפּטטרעפֿפֿער מיט 300,000 גולדען אויף ס' 443 נומ' 6, דער צווייטע טרעפֿפֿער מיט 50,000 גולדען אויף ס' 19828 נומ' 14, דער דריטטע טרעפֿפֿער מיט 25,000 גולדען אויף ס' 2845 נומ' 4; פֿערנער געוואננען יע 10,000 גולדען: סער' 4192 נומ' 7 אונד ס' 9553 נומ' 8; יע 5000 גולדען געוואננען: ס' 920 נו' 15, ס' 2094 נומ' 4, ס' 4719 נומ' 17, ס' 5398 נומ' 15, סער' 5503 נומ' 2, סער' 7548 נומ' 4, ס' 7726 נומ' 15, ס' 8408 נומ' 11, ס' 10134 נומ' 8, ס' 12494 נומ' 1, סער' 12728 נומ' 14, ס' 15829 נומ' 5, ס' 18005 נומ' 15, סער' 19488 נומ' 14 אונד ס' 19668 נומ' 12. יע 1000 גילדען געוואננען ס' 211 נומ' 7, ס' 443 נומ' 5, ס' 1425 נומ' 14, ס' 1791 נומ' 16, ס' 2203 נומ' 3, ס' 2818 נומ' 7, ס' 4719 נומ' 3, ס' 4880 נומ' 17, ס' 5684 נומ' 9, ס' 6045 נומ' 6, 7 אונד 17, ס' 6712 נומ' 11, ס' 7154 נומ' 13, ס' 7988 נומ' 13 אונד 16, ס' 8408 נומ' 10, ס' 9656 נומ' 18, ס' 10087 נומ' 17, ס' 10887 נומ' 4, ס' 11120 נומ' 10, ס' 12728 נומ' 3, ס' 13828 נומ' 7, ס' 15503 נומ' 5' ס' 15829 נומ' 13 אונד 20, ס' 16223 נומ' 1, ס' 17242 נומ' 15 אונד ס' 18651 נומ' 15 אונד 19. אויף אללע איבריגען אין דען פערלאָזטען 120 סעריען ענטהאלטענען, היער ניכט בעזאָנדערס אויפֿגעפֿיהרטען געווינג-נוממערן פֿאַללט דער קליינסטע געווינן פֿאָן יע 600 גולדען.

ציעהונג דער קעגלעוויטש-לאָזע.

דער הויפּט-טרעפֿפֿער מיט 10,000 גולד' פֿיעל אויף נומ' 66464, 1500 גולד' געוואנן נומ' 35959, 500 גולד' געוואנן נומ' 40604 אונד 40560, 200 גולד' געוואנן נומ' 27443 47804 אונד 58924, 100 גולד' געוואנן נומ' 18197 24995 27893 29957 אונד 41210.

ציעהונג דער עסטערדייכישען „ראָטהע קרייץ"-לאָזע.

בייא דער אם 1 דיעזעס שטאטטגעהאבטען ציעהונג דער עסטערדייכישען ראָטהען קרייץ-לאָזע וואורדען פֿאָלגענדע סעריען געצאָגען, אונד צוואר פֿיעל דער הויפּטטרעפֿפֿער מיט 25,000 גולד' אויף ס' 2233 נומ' 43, דער צווייטע טרעפֿפֿער מיט 1000 גולד' אויף ס' 2967 נומ' 3. פֿערנער געוואננען יע 5000 גולד' ס' 3761 נומ' 19, ס' 4537 נומ' 35 אונד ס' 4580 נומ' 37. יע 100 גולד' געוואננען: ס' 953 נומ' 19, ס' 4777 נומ' 4, ס' 5584 נומ' 44, ס' 6722 נומ' 39, ס' 6934 נומ' 31, ס' 9075 נומ' 41, ס' 10192 נומ' 7, ס' 11082 נומ' 12, ס' 11594 נומ' 8 אונד ס' 11963 נומ' 17; יע 50 גולד' געוואננען: ס' 658 נומ' 9, ס' 866 נומ' 50, ס' 1147 נומ' 16, ס' 1919 נומ' 15, ס' 3714 נומ' 40, ס' 3714 נומ' 49, ס' 7688 נומ' 29, ס' 9192 נומ' 44, ס' 10115 נומ' 45 אונד ס' 11644 נומ' 46. אין דער פֿאָלגענדען ציעהונג וואורדען צעהן סעריען, אונד צוואר: 875 1594 5194 5518 5777 7612 8352 8387 9044 אונד 9910 געצאָגען, וועלכע יע דיא נוממער 1 ביז 50 ענטהאלטען אונד מיט דעם בעטראג פֿאָן 12 גולדען איינגעלאָזט ווערדען.

ציעהונג דער ברוינשווייגער לאָזע.

בייא דער אם 1 ערסטען שטאטטגעהאבטען ציעהונג דער ברוינשוויינער לאָזע פֿיעל דער הויפּטטרעפֿפֿער מיט 150,000 מארק אויף ס' 27.2 נומ' 26, דער צווייטע טרעפֿפֿער מיט 12,000 מארק אויף ס' 4988 נומ' 13, דער דריטטע טרעפֿפֿער מיט 7500 מארק אויף ס' 8101 נומ' 36, דער פֿיערטע טרעפֿפֿער מיט 36000 מארק אויף ס' 1186 נומ' 33.

געשעפֿטסבעריכט.

פעסטער געטריידע- אונד פראָדוקטען-געשעפֿט.

זייט מיטטע דיעזער וואָכע זינד אין דען מייסטען טהיילען דעס לאנדעס אבוועכסלענד שוואכע אונד אויך אויסגיעביגע רעגען ניעדערגעגאנגען, זאָ דאס דיא לאנדווירטהע בערוהיגטער אויף איהרע זאאטען אויסבליקען. אויך הייטע זינד אונס אויס פֿיעלען אָרטען דיעסבעציגליכע ערפֿרייליכע בעריכטע צוגעקאָממען.

דאס געטריידעגעשעֿפט האט אים לויפֿע פֿער פֿאָריגען וואָכע, אין פֿאָלגע בעריכטע איבער שטייגענדע פרייזע אן דען אויסלאַנדישען פלאַטצען, אונד נאמענטליך דעס אונס קאָנקוררעניץ ביעטענדען נעוו-יאָרק, איינען לעבהאפֿטערן אונד אויך עטוואס פֿעסטערען כאראקטער געוואָננען. ווייצען איזט מיט 15 קר', פֿיינע קוואליטעטען זינד מיט 20 קר' געשטיעגען.

ווייצען. עס וואורדען 90,000 מעטערצענטנער פֿערקויפֿט. דיא פרייזע זינד אויס דער „פֿרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע" ערזיכטליך.

קאָרן. בייא אויסנעשפּ־אָכען נוטער קויפֿלוסט וואורדען 5000 מעטערצענטנער צום פרייזע פֿאָן 7 גולד' 70 קר' ביז 7 גולד' 90 קר', האָכפרימא-סאָרטען ביז צו 8 גול' 10 קר' פֿערקויפֿט.

גערסטע. פֿערקויפֿט וואורדען צירקא 15000 מעטערצענטנער. — מאן בעצאהלטע: אונטערגעאָרדנעטע וואארע פֿאָן 6 גולד' 80 קר' ביז 7 גולד' — קר', בעססערע פֿאָן 7 גולד' 10 קר' ביז 7 גולד' 25 קר', מיטטעל-וואארע פֿאָן 7 גולד' 40 קר' ביז 7 גולד' 60 קר', פֿיינע מאלץ-וואארע פֿאָן 8 גולד' ביז 8 גול' 25 קר'.

האפֿער. עס וואורדען 5000 מעטערצענטנער יע נאך קוואליטעט אונד צוואר: שיפֿפֿס-וואארע פֿאָן 7 גולד' 30 קר' ביז 7 גולד' 40 קר', באהנ-האפֿער פֿאָן 7 גולד' 50 קר' ביז 7 גולד' 75 קר' פֿערקויפֿט.

קוקורוץ. בייא איינעם אומזאטצע פֿאָן 30000 מעטערצענטנער בעצאהלטע מאן 6 גולד' 30 קר' ביז 6 גול' 35 קר'.

הילזענ-פֿריכטע. דאס געשעפֿט אין הילזענ-פֿריכטע איזט נייערדינגס ערמאטטעט. — מאן בעצאהלט: ערבסען אונגארישע פֿאָן 8 גול' 50 קר' ביז 11 גול' 50 קר', אונגארישע געשאָלטע צו 15 גולד', אויסלאַנדישע 25 גולד'. פֿיזאָלען גראָסע ווייסע פֿאָן 8 גולד' 50 קר' ביז 9 גול' — קר', בונטע פֿאָן 6 גולד' 25 קר' ביז 6 גולד' 50 קר', ברוינע פֿאָן 7 גולד' ביז 8 גולד', צווערג-באָהנען צו 10 גולד' 25 קר' ביז 10 גולד' 50 קר'. לינזען קליינע פֿאָן 7 גולד' ביז 8 גולד' — קר', בעססערע צו 13 גולד'. מאָהאר-זאמען פֿאָ 6 גולד' 50 קר' ביז 7 גולד' — קר'. מאָהן גרויער פֿאָן 25 גולד' ביז 26 גולד', בלויער פֿאָן 28 גולד' ביז 30 גולד', קיממעל געריינערט פֿאָן 45 גולד' ביז 50 גול', ראָהע הירזע פֿאָן 6 גולד' 25 קר' ביז 6 גולד' 35 קר', הירזעברייַן פֿאָן 11 גולד' ביז 11 גולד' 50 קר', האנפֿזאמען פֿאָן 12 גולד' 50 קר' ביז 13 גולד'. אללעס 100 קילאָגראַמם.

אָל-זאאטען. אין קאָהל-רעפּס וואר קיין געשעפֿט, וויל בעריכטע איבער דיא נייע ערנטע אבגעוואַרטעט ווערדען. פֿיר סעפּטעמבער ליעפֿערבאר וואורדען מעהרערע פּאָסטען צו 13 גולד' 37 קר' ביז 13 גולד' 75 קר' אבגעשלאָססען. פֿאָן באנאטער רעפּס וואורדען 1000 מעטערצענטנער דעפֿעקטע וואארע אב טעמעשוואר צו 12 גול' 50 קר' געקויפֿט.

רעפּס-קוכען. וועגען פֿוטטער-מאנגעל געזוכט. עס וואורדען 1400 מטרצטר צו 5 גולד' 80 קר' פֿערקויפֿט.

ריבאָל. עס וואורדען מעהרערע הונדערט מעטערצענטנער צו 35 גולד' 5 קר' געקויפֿט.

שפּיריטוס. אן ראפֿפֿינאָרע 27 גולד' 75 קר', אן גראָססיסטען 28 גולד' 50 קר', אן קאָנזומענטען 29 גולד' 50 קר'. — פרעסהעפֿע-שפּיריטוס פֿאָן 30 גולד' 75 קר' ביז 31 גולד' פער 10,000 ליטער פערצענט.

פעטראָלעאום. עכט אמעריקאנישעס 23 גולד' 25 קר' אים גראָסען, אונד 23 גולד' 50 קר' אין איינצעלנען באריללס פער 100 קילאָגר'.

אונשליטט (חלב). קערנ-אונשליטט ווירד אונפֿעראַנדערט מיט 40 ביז 41 גולד' בעצאהלט.

צוועטשקען. דיא קויפֿלוסט איזט שלעכט. מאן בעצאהלט באָסנישע 80 ביז 85 שטיקיג צו 19 גולד' 42 קר'. סערבישע 90 ביז 95 שטיקיג צו 14 גולד' 45 קר', 100 שטיקיג צו 14 גולד' 30 קר.

לעקוואר. סלאוואָניער פֿאָן 16 גולד' ביז 17 גולד', באנאטער 15 ביז 16 גולדען. דיא קויפֿלוסט איזט זעהר שלעכט. (שלום פֿאָלגט).

ניא איינטרעטענדע פרענומעראנטען ערהאלטען דען אנפֿאנג דעס פֿאָלליעטאָנס אסתר, זאָוויא דיא ביזהער ערשיענענען 18 ליעפֿערונגען דעם ווערקעס „תולדות אנשי מופת". וויא אויך דאס „פֿאָרטראַט דעס סיר מאָזעס מאָנטעפֿיאָרע" גראטיס צוגעזענדעט.

אללע צושריפֿטען, זענדונגען אונד בעשטעללונגען, זאָוויא פרענומעראציאָנס-געלדער פֿיר דיא „נייע יידישע פעסטער צייטונג" זינד צו אדרעססירען אן:

מאָריץ בוריאן אין בודא-פעסט.

Moritz Burian in Budapest.

דיעזע איינפֿאכע אדרעססע גענינט פֿאָללקאָממען, אונד איזט איינע גענויערע בעצייכנונג אונגאָטהיג.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 2. מאי 1885.

וויען	64	21	25	3	18
גראַץ	44	12	89	20	87
טעמעשוואר	74	29	15	53	34

פֿיר דיא רעדאקציאָן פֿעראנטוואָרטליך: מ' עהרענטהייל.

פֿרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

ווייצען (נייער)	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאָגראַממ
נאָרד-אונגארישער	75	9 —— 9.10
"	76	9.15— 9.20
"	77	9.25— 9.30
"	78	9 35 9.40
"	79	9.45— 9 40
"	80	9.55— 9.60
"	81	. .
פעסטער-באָדען	75	9.15-- 9.30
"	76	9.25 9.45
"	77	9.40— 9.55
"	78	9 50— 9.65
"	79	9.60— 9.75
"	80	9.70— 9.85
"	81	. .
טהייס	75	9.25— 9.40
"	76	9.35 - 9 55
"	77	9 40 - 9.65
"	78	9.60— 9 75
"	79	9.70— 9.85
"	80	9.80— 9.95
וויעזעלבורגער	75	9.15 - 9 30
"	76	9.25 - 9.45
"	77	9.45 - 9 55
"	78	9.50— 9.65
"	79	9.60— 9.75
"	80	9.70 - 9.85
"	81	. .

פֿריכטע	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאָגראַממ
קאָרן	70 - 72	7 70 - 8 —
גערסטע מאלץ	64—66	8 40 - 9 70
" פוטטער	60—62	7.—— 7 30
האפער	39—41	7.25 - 7 55
קוקורוץ באנאטער	75	6 35 6 40
אנדערע	73	6 25 — 6 30
הירזע	—	5 80 — 6 25

[illegible]		פער	[illegible]
ווייצען	פער	הערבסט	9 36
	"	פריה-יאהר	— —
קוקורוץ	"	מייא-יוני	6 23
	"		— —
גערסטע	"	יוני-יולי	— —
האפער	"	הערבסט	6.58
	"	פריה-יאהר	—.—
ריפס	"	אויג.-סעפ.	13.75

זאק מעהל		פל.	קר.
דער זאק צו 100 קילאָגראַממ מיט זאק פרייא באָהן.	נוממער 0	18	60
	" 1	18	10
	" 2	17	60
	" 3	16	50
	" 4	15	50
	" 5	14	60
	" 6	13	70
	" 7	12	70
	" 8	11	70
	" 8½	10	50
שפּיריטוס: אלטע מעטהאָדע פרעסהעפֿע		28	50
" נייע " קארטאָפֿפֿעל		27	—

קורז-טאבעללע פֿאָם 2. מאי.

געלד-קורז	פל.	קר.
זילבער-אגיא	100	
דוקאטען (מינצדוקאטען)	5	86
דעטטאָ (ראנדדוקאטען)	5	78
עסט.-אונג. 8 גולדען גאָלדשטיקע	9	92
נאפאָלעאָנדאָר (20 פראנקס)	9	92
צוואנציג מארק-שטיקע	12	26
רוסישע אימפעריאל	10	20
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	61	30
פאפיר-רובעל	122	25

ווערטה-פאפיערע	פל.	קר.
אונגארישע גאָלדרענטע צו 6 פערצענט	—	—
דעטטאָ " " 4 "	94	30
אונג. פאפיר-רענטע " 5 "	89	70
עסטערר. גאָלדרענטע " 4 "	105	50
דעטטאָ פאפיער-רענטע " 5 "	95	25
אונגארישע אייזענבאהנ-אנלעהען	144	—
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	102	—
טעמעשער באנאטער	101	—
זיעבענבירגישע	99	50
גאליצישע	102	25
קראָאציען סלאוואָניען	101	—
ווייןצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	96	50
סערבישע פרעמיען אנלעהען צו 3 פערצ'.	32	50
פפאנדבריעפֿע דעס אונגארישען באָדענקרעדיט-אינסט. צו 5 איינהאלב פערצ'.	102	25
דער אונגארישען היפּאָטהעקען באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	101	—

לאָזע		פל.	קר.
1854-ער 4% שטאאטסלאָזע	צו 250 גולד'	126	—
1860-ער 5-פערצ'	" 500 "	189	—
דעטטאָ	" 100 "	139	50
1864-ער	" 100 "	165	-
דעטטאָ	" 50 "	165	—
אונגאריש-פרעמיענ-לאָזע	" 100 "	114	—
דעטטאָ	" 50 "	114	—
טהייסטהאל-לאָזע	" 100 "	117	25
וויענערלאָזע	" 100 "	120	50
קאממא רענטענשיינע	צו 42 לירע	43	—
פֿיקען-לאָזע		23	25
קרעדיט-לאָזע	צו 100 גולד'	174	25
קלארי-לאָזע	" 40 "	42	25
דאָנוי-דאמפפשיפפאהרטס-לאָזע	" 100 "	114	50
אינזבורקער לאָזע	" 20 "	18	50
קעגלעוויטש לאָזע	" 10 "	20	—
קראקויער לאָזע	" 20 "	18	25
אָפֿנער לאָזע	" 40 "	46	—
פאלפֿי לאָזע	" 40 "	38	25
יוראלפֿס לאָזע	" 10 "	17	—
סאלם לאָזע	" 10 "	52	—
זאלצבורגער לאָזע	" 20 "	21	50
סט.-גענאָאיס לאָזע	" 40 "	47	75
סטאניסלויס לאָזע	" 20 "	24	—
טריעסטער לאָזע	" 100 "	131	—
דעטטאָ	" 50 "	68	—
וואלדשטיינ-לאָזע	" 20 "	27	—
ווינדישגרעץ "	" 20 "	36	—
עסטרייכישע ראָטהע קרייץ-לאָזע		—	—
אונגארישע " "		8	50

Budapest, 1885, Eigenthum und Druck v. MORITZ BURIAN.

Für die Redaction verantwortlich: M. EHRENTHEIL.

ציכנען גערוהטע. וויר וואָללען אבער אין דיעזע רובריק אויך דיא אויסגעשטעללטען געגענשטאַנדע פאָן אקציענ-געזעללשאפטען איינבעציעהען, דערען לייטונג יעדאָך אונטער איינעם יידישען דירעקטאָר שטעהט.

אים פאוויללאָן דער דאָנוי-דאמפפשיפפאהרט-געזעללשאפט וואר עס דער יידישע דירעקטאָר לודוויג פאָן אוללמאנן, דער דיא האָננאָרס מאכטע. היער געפיעלען זיינער מאיעסטאַט אינסבעזאָנדערע דיא פראַכטיגען שיפפס-מאָדעללע.

אין דער אינדוסטריע-האללע צאָג דיא אויסשטעללינג דער „פלאָרא-קערצען אונד זייפענ-פאבריק" דיא אויפמערקזאמקייט דעם קאָניגס אויף זיך, בייא וועלכער דער יידישע אייגענטהימער, הערר מאכלופ, אויף דיא פראגען זיינער מאיעסטאַט אנטוואָרטעטע.

איינגעהענד נאהם דער קאָניג דיא אויסשטעללונג דער ברעטהאָלד אונד מאנפרעד ווייס׳שען „קאָנזערווענ-פאבריק" אין אויגענשיין, ערקונדיגטע זיך אום דיא „אבזאטצ-פערהאַלטניססע" דעם אונטערנעהמענס, אונד צייגטע זיך זעהר בעפריעדיגט, אלס ער פאָם שעף דער פירמא פערנאהם, דאס קאָנזערווענ-זענדונגען דעם הויזעס פאָר קורצעם אויך נאך דעם זודאן אבגעזענדעט וואָרדען זייען.

לאַנגערע צייט פערוויילטע דער קאָניג פאָר דער שניידער-פירמא וויינער אונד גרינבוים, אונד דער הוט-פירמא גראָס אונד ווייס, וויא אויך דער לעדערוואארענ-פירמא יוליאוס וואָלפנער אונד קאָמפ׳, וואָ איבעראלל דיא יידישען אייגענטהימער פאָן זיינער מאיעסטאַט דורך אנשפראכען אויסגעצייכנעט וואורדען.

גראָסע אויפמערקזאמקייט ערדעגטען דיא אויסשטעללונגען אונזערער יו-וועליערע, נאמענטליך דער פירמען ברידער לאצקאָ, דער גראָסע שמוק דער פירמא גרינשטיין, דיא געטריעבענען זילבער-ארבייטען דער פירמא באכרוך, דיא גאָלד-שמיעדע-ארבייטען פאָן שפיטצער אונד דיא אָהר-געהאַנגע פאָן דעמביטץ. נאך איינעם בליקע אויף דיא בירסטענ-וואארען דער פרעסבורגער פירמא גרינבערג בעגאב זיך זיינע מאיעסטאַט היערויף אין דיא אבטהיילונג פיר פיינע געפאַסע.

צוערסט וואורדען היער דיא געגענשטאַנדע דעם יידישען פאבריקאנטען י׳ פישער אין בודא-פעסט בעזיכטיגט, געגענאיבער דערען שעף זיינע מאיעסטאַט זיינע „אנערקענונג" אויסדריקטע אונד זיך אום דיא עקספאָרט-פערהאַלטניססע דער פאבריק ערקונדיגטע. זעהר געפיעלען דיא היער אויסגעשטעללטען „ריעזענ-וואזען", אונד מאכטע קראָנפרינץ רודאָלף בייא דיעזער געלעגענהייט אויך איינען איינקויף. דיא ארבייטען דער הערענדער פאָרצעללאנ-פאבריק ערדעגטען גלייכפאללס בעזאָנדערעס וואָהלגעפאללען.

פאָר פערלאססען דיעזער אבטהיילונג בעזאה זיינע מאיעסטאַט דיא מאָבעל-אויסשטעללונג דעם ס׳ קראמער, פערנער דיא גלאז-מאלערייען דעם זיגמ׳ ראָטה, דיא געבאָגענען האָלצ-מאָבעל דער פאבריק יאקאָב אונד יאָזעף קאָהן, אונד דיא טישלער-ארבייטען דעם לודוויג באק.

דאמיט וואר דער רונדגאנג אים צענטרום דער אויסשטעללונג, אין דער „אינדוסטריע-האללע", בעענדיגט, אונד האבען וויר נאָך צו בעמערקען, דאס זיינע מאיעסטאַט זיך דיא היער גענאננטען אויסשטעללער פערזאָנליך פאָרשטעללען ליעס, אונד יעדעם איינצעלנען פריינדליכע וואָרטע דער אנערקענונג זאגטע.

זאָדאנן גינג עס אין דען פאוויללאָן דער רימא-מוראני-שאלגאָ-טאריאנער אייזענווערקס-אקציענ-געזעללשאפט, אין וועלכעם דער פראַזידענט אנטאָן פאָן לאטצקאָ אונד דירעקטאָר ברילל דיא האָננאָרס מאכטען. הערר פ׳ לאטצקאָ מאכטע זיינע מאיעסטאַט דארויף אויפמערקזאם, דאסס דאס עטאבליססעמענט טאַגליך 5000 מעטערצענטנער אייזענ-וואארען ערצייגע, דיא פאבריקאציאָן פאָן אייזערנען אכסען, דראטה-זיילען אונד דראטה-נאַגעלן אין אונגארן היימיש געמאכט, אונד דארורך דיא איינפוהר פרעמדען ערצייגניססעס איבערפליססיג געמאכט האבע, אונד דאס דיא אונטערנעהמונג איבער דיא לאַנגסטע „דראטהזייל-באהן", זאָוויא איבער איינע קונסטפאָללע „בערגבאהן" פערפיגע. אויך היער שפראך זיינע מאיעסטאַט דיא פאָללסטע אנערקענונג איבער דאס געזעהענע אויס.

וואָהלפערדיענטע אויפמערקזאמקייט ערדעגטע דיא ערסטע אונגארישע גלאז-פאבריקס-אקציענ-געזעללשאפט, דערען קינסטלעריש געשליפפענע אונד געאַטצטע ערצייגניססע אונטער דער לייטונג דעם יידישען דירעקטאָרס ראָטה איינען זאָלך ערפרייליכען אויפשוואונג גענאָממען.

איניגע שריטטע ווייטער בעפינדעט זיך איינע אויסשטעללונג פאָן גלאז-וואארען, דיא נאמענטליך דורך דען פרונק דער איינצעלנען געגענשטאַנדע פעססעלט. עס איזט דיעס דיא אויסשטעללונג דער פירמא „י׳ שרייבער אונד נעפפען", דערען ערצייגניססע זיך קיהן מיט דען בעריהמטעסטען אויסלאַנדישען מוסטערן מעססען קאָננען!

דיא וועלט-בעקאננטע פירמא „סאמועל פ׳ גאָלדבערגער אונד זאָהנע" (בודא-פעסט) האט איהרען שאָנען שראנק אין דער אינדוסטריע-האללע מיט איינער זאָלך ריעזיגען אויסוואהל איהרער פאָרציגליכען בלוי-וואארען געפיללט, דאס זעלבסט דער אן אונד פיר זיך איינפאכע ארטיקעל ניכט אונבעאכטעט בליעב.

דיא בעריהמטע ראסטריר-אנשטאלט אונד אלבום-פאבריק דעם קארל ל׳ פאָזנער צאָג דיא אויפמערקזאמקייט אללער פריינדע דעם גדיעגענען געשמאקס אונד דער עבענזאָ זאָלידען, וויא עלעגאנטען ארבייט אויף זיך. וואס פאָזנער אויסגעשטעללט, אין וועניגען זאַטצען לאַסט זיך דיעס ניכט שילדערן, איזט דער בעריהמטהייט דיעזעס יידישען גראָס-אינדוסטריעללען ווירדיג!

אנגענעהם פאַללט דיא רייכע אויסשטעללונג דער ריהמליכסט בעקאננטען בלוי-דרוק-פירמא „יאקאָב פאָללאק אונד זאָהנע" אויף; דאס אָפנער פאבריקס-עטאבליססעמענט דיעזער פירמא האט זיך דורך זיינע אויסגעצייכנעטען ערצייגניססע, וועלכע דען בעסטען פאבריקאטען דער גראָסטען פירמען גלייכקאָממען, אים אינ-, וויא אים אויסלאנדע איינען פאָרציגליכען רוף ערוואָרבען, אינדעם איהרע וואארען אללענטהאלבען וויללקאָממענען אבזאטץ פינדען. — דיעזע בלוי-דרוק-פאבריק דעם יאקאָב פאָללאק אונד זאָהנע, אָבוואָהל ערסט זייט דרייא יאהרען בעשטעהענד, האט זיך דורך דען אונערמידליכען פלייס אונד דיא פאכ-קעננטניססע איהרער שעפס אין דען פאכ-קרייזען אונגארנס בערייטס איינע אכטענסווערטהע שטעללונג עררונגען אונד זיך אום דיא העבונג דער פאטערלאַנדישען אינדוסטריע וואהרע פערדיענסטע ערוואָרבען.

אין דיעזער נעמליכען גרופפע וואורדען דיא געשמיידיגען, וויכען אונד האָכסט זאָלידען „קויט-שוק-דעק-טיכער" דער זייט 32 יאהרען בעשטעהענדען היעזיגען פירמא „איגנאץ הירש אונד זאָהן" אָב איהרער פאָרציגליכען קוואליטאַט פיעלפאך אנערקעננענד געווירדיגט.

עטוואס ווייטאב בעפינדעט זיך דיא „מאגנעליקאָר"-אויסשטעללונג דעם לעאָפאָלד קאנן. דיא רייכע, געשמאקפאָללע פאָרם דער אויסשטעללונג לענקט זאָפאָרט דיא אויפמערקזאמקייט דער בעזוכער אויף זיך.

אויך דיא „אויסשטעללונגס-מעדאיללען", וועלכע צור פערטהיילונג אן דיא אויסשטעללער בעשטיממט זינד, עררעגען אללגעמיינע בעוואונדערונג. איהרע פראַגונג געשיעהט אין אנוועזענהייט איינעס צאהלרייכען פובליקומס אין דער מאשינענ-האללע זייטענס דער יידישען פירמא „קנאָפפ אונד שטיינער", אונד וואורדע איינע גאָלדענע מעדאיללע דעם קאָניג אונד דעם קראָנפרינצען איבעררייכט. דיא אין איהרער ארט אלליינשטעהענדען ערצייגניססע דיעזער פירמא בילדען

דען!" — ערווידערטע נפתלי נאָך שטארר פאָר שרעקען, אונד מיט מיהע דאס בעבען זיינעם הערצענס פערבערגענד.

„נון לאסט אונס צו טישע געהען!" — שפראך וויעדער ר׳ אשר ראובן אונד זעטצטע זיך מיט דעם ריקען דעם בעטט זיינער פרויא צוגעווענדעט, אויף דען הינצוגעשאָבענען לעהנזעססעל; דיא פיער גאָלד-בעטרעסטען בעאיילטען זיך, איהרעם העררן דיא פאָללען שיססעלן דער קאָסטבארסטען, שמאקהאפטעסטען שפייזען פאָרצוהאלטען. איינע בעוועגונג דער וואָכנערין לענקטע דען בליק נפתלי׳ס אויף זיך. זיא טראנק האסטיג דען פאָרהין איהם ענטריססענען בעכער וויין אוס אונד דייטעטע וואַרנענד אויף דיא טאפעל, דאס ער יא ניכטס געניעסע!...

נפתלי פערשטאנד זיא אונד זאגטע צו דעם איהן וויעדער גאסטפריינדליך איינלאדענדען ר׳ אשר ראובן: „פערציהט, הערר, ווענן איך הייטע אייך ניכט געזעללשאפט לייסטען קאנן. דער לאנגע וועג האט מיך מאטט אונד מידע געמאכט. איך האבע מיך אן דעם בעכער וויינס איירער גיטיגען פרויא ערקוויקט, אונד מאָכטע איך נון ביטטען, דאס איהר מיר ערלויבט, צו בעטטע געהען צו דירפען."

„האבט איהר שאָן געטרונקען? (זאגטע דער הויזהערר, אונד איין טייפלישעס לאַכעלן פערצעררטע זיין בלייכעס געזיכט, אלס ער דען לעערען בעכער זאה); נון, זאָ וויל איך אייך ניכט לאַנגער אויפהאלטען. געהט צור רוהע אונד שלאפט וואָהל! איך מאָכטע אייך צו ניכטס צווינגען, אונד ווינשטע נור, דאס איהר אייך באלד פאָן דען מיהען דער רייזע ערהאָלט האבט — גוטע נאכט!"...

„גוטע נאכט!" — ערווידערטע נפתלי, אינדעם ער זיך פערביינטע אונד מיט איינעם אונבעשרייבליכען בליק דעם דאנקעס צו דער זינגענדען, שמערצליך לאַכעלנדען פרויא היניבער זאה, דאנן פאָלגטע ער דען פאָראנ-לייכטענדען דיענערן אין דאס פיר איהן בעשטיממטע שלאף-געמאך.

דיא ערסטע בעוועגונג, דיא נפתלי מאכטע, אלס זיינע שטוממען בעגלייטער דאס צימער פערלאססען האטטען, וואר, צום פענסטער צו איילען אונד הינאבצוזעהען. איין באָדענלאָזער אבגרונד שטאררטע איהם ענטגעגען. ער בעוואָהנטע דען ריקוואַרטיגען טהייל דעם הויזעס, אום וועלכעם איין טיעפער גראבען, פאָן איינער האָהען מויער אומגעבען, געצאָגען וואר. ער איילטע צור טהיר — זיא וואר פערשלאָססען! איינע אונגעננבארע אנגסט ערפאסטע איהן; ווענן ער בעדאכטע, דאס ער, פאָן „דאַמאָנען" (שדים) אומגעבען, יעדען אויגענבליק איהרע בעזוכע צו געוואַרטיגען האַטטע; ווענן ער פערנער בעדאכטע, דאס אסתר, זיינע געליעבטע אסתר, פאָן שאדענ-פראָהען טייפעלן געקוואַלט, געמארטערט, אין דיעזעם הויזע וואָהנטע... זיין האאר שטרייבטע זיך, ער וואר קיינעס געדאנקענס, קיינעס ענטשלוססעס פאַהיג. באלד זאנק ער אויף זיין בעטט, באלד איילטע ער צו דען פערגיטטערטען פענסטערן, אונד זאה וויעדער הינויס אויף דאס וויטע, קירכהאָפ-ארטיגע פעלד; דיעזע אָדע, טאָנלאָזע שטיללע דער נאַסען, פאָם מאָנדליכט ערהעללטען שטעפפע שיען איהם, וויא דאס דומפפע שוויינען דעם מעערעס נאך איינעם שטורם... איהם וואר׳ס, אלס האַטטע ער זיך אויס דען בראנדענדען וואָגען אויף דיא טרימער איינעס שיפפעס געדעטטעט, אלס שוואנקטע ער אלליין אין דעם אונאבזעהבארען וועלט-מעערע הערום; ער פירכטעטע יעדען אויגענבליק, דיא קראפט צו פערליערען אונד פאָן דען פלוטהען פערשלונגען צו ווערדען...

אימער וויעדער גריפף ער זיך אן דיא שטירן, בעשוואָר אללע זיינע דענק-גייסטער הערויף, אונד פראגטע זיך: אָב עס מאָגליך זייא, דאס „געשפענסטער" איהן אין געפאנגענשאפט היעלטען? אָב עס ווירקליך דענקבאר, דאס וועזען איהן צו טאָדע אָנגסטיגטען, דיא ער אימער אלס „אבערגלויבע" אונד „לעערע פאנטהאָמע" פערלאכט האטטע! דאנן דאכטע ער וויעדער אן דיא זאָנדערבארע הערייזע, אן דיא ענטזעטצליכען וואָרטע אסתר׳ס — יא, אסתר׳ס, דעם האָלדען געליעבטען מאַדכענס, דאס ער פערשטאָסען, געמארטערט, אין דען אבגרונד דעם אונזאַגליכען עלענדס געטריעבען... אָ, דאס וואר צו פיעל, צו פיעל פיר זיין ארמעס, שוואכעס הערץ!..

„איך וויל ניכט דענקען אן זיא! (ריעף ער ענדליך, דאס צימער וויא איין פאָם וואהנזינגע געטריעבענער, דורכאיילענד) איך וויל זיא ניכט וויעדער זעהען; איך וויל זיא ניכט וויעדער האָרען!... איך מאָכטע ראזענד ווערדען!"..

אונד דעננאָך בליעב ער בייא דעם פענסטער שטעהען, דורך דאס דער העללע מאָנדשיין אין זיין צימער פיעל; אונד דעננאָך דריקטע ער דיא שטירן אן דאס גיטטער אונד פליסטערטע איהרען נאמען, אונד קיסטע זיא אין געדאנקען אונד געדאכטע דער נאָטליך שאָנען צייט, וואָ ער זיא געליעבט, אונד וואָ זיא גליקליך דורך דיעזע זיינע ליעבע וואר. איהר בילד וואר זיין איינציגער טראָסט אין דיעזער פירכטערליכען, צור עווינקייט זיך דעהנענדען נאכט; דיא ערינערונג אן זיא גאב איהם פיר קורצע צייט דען פריעדען. — —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

אין דיעזעם פעסט-מאהלע טהיילנעהמען קאָננטע, דא ניכטס געבאָטען ווארדע, אלס פיינע צוקער-באֶקערייען. דא דיא קאָניגין ניכט אין בודא-פעסט וואר, זאָ וואר ניכט איינמאל מוזיק, וויא דיעס זאָנסט בייא האָף-פעסטען איינגעפיהרט איזט. עס וואר אללעס זעהר איינפאך, אום בלאָס דאס וואָהלוואָללען דעם האָפעס דער אונגארישען לאנדעס-אויסשטעללונג געגענאיבער אין דיעזער וויזע צו בעקונדען.

* (דרייא-קאיזער-צוזאממענקונפט) האט דורך דיא פריעדענס-אויסזיכטען אין דען לעטצטען טאגען אן וואהרשיינליכקייט געוואָננען. דיא „נייע פרייע פרעססע" מעלדעט היעריבער: קאיזער אלעקסענדער III. ווירד אים לויפע דיעזעס זאָממערס דעם קאיזער-קאָניג פראנץ יאָזעף I. אויף איינעם ביזהער נאָך ניכט בעשטיממטען געביעטע דעם עסטערדייכישען שטאאטעס איינען געגענבעזוך אבשטאטטען. בעציגליך דעם אָרטעס דיעזער צוזאממענקונפט בעפינדען זיך דיא אונטערהאנדלונגען נאָך אין דער שוועבע. וואס דען צייטפונקט בעטריפפט, זאָ איזט היעפיר דער מאָנאט אויגוסט אין אויסזיכט גענאָממען וואָרדען. דיא טהיילנאהמע דעם דייטשען קאיזערס אן דיעזער צוזאממענקונפט איזט פאָללקאָממען זיכער.

* (אלעקסאנדער קאראדיאָרדיעוויטש,) איינסט רעגיערענדער פירסט אין סערביען, איזט זאָננטאג נאכט אין טעמעשוואר אים אלטער פאָן 78 יאהרען געשטאָרבען. זיינע לייכע ווירד הייטע אבענדס נאך וויען איבערפיהרט ווערדען, אום דאָרט בעשטאטטעט צו ווערדען. דיא פאמיליע דעם פערשטאָרבענען פירסטען ערהיעלט בייליידס-שרייבען פאָם קאיזער-קאָניג פראנץ יאָזעף אים בודא-פעסט, פאָם רוסישען קאיזער אלעקסאנדער III., פאָם פירסטען פאָן מאָנטענעגראָ אונד פאָן דער געוועזענען שפאנישען קאָניגין איזאבעללא. דער לעבענסלויף דיעזעס מאננעס איזט זאָ מערקווירדיג, דאס וויר איהן אין קירצעם צו שילדערן פערזוכען. דער פערשטאָרבענע פירסט ווארדע אם 11. אָקטאָבער 1806 אין טאָפאָלא (סערביען) געבאָרען אונד טראט אין רוסישען דיענסט; שפּעטער ווארדע ער אדיוטאנט דעם רעגיערענדען סערבישען פירסטען מילאָש אָברענאָוויטש. אין פאָלגע דער אבזעטצונג דעם אָברענאָוויטש, אים יאהרע 1842 צום פירסטען געוועהלט, צייגטע ער זיך אלס איין אן כאראקטער עבענזאָ, וויא אן טהאטקראפט אונבעדייטענדער הערשער. דיא פארטייא דעם פערשטאָרבענען אָברענאָוויטש וואוסטע איינע שטעטע אויפרעגונג צו ערהאלטען, דורך וועלכע קאראדיאָרדיעוויטש זיך געפעהרדעט פיהלטע. דער איינפלוס רוסלאנדס, אים פעראיין מיט דען וויהלערייען דעם געשטירצטען אָברענאָוויטש, אונטערגרובען זיינע שטעללונג. דער אָפפענטליכען מיינונג נאכגעבענד, בעריעף ער איינע פאָלקס-פערזאממלונג, וועלכע אם 11. דעצעמבער 1858 צוזאממענטראט אונד זיינע „אבדאנקונג" פערלאנגטע. דער פירסט פליכטעטע אויף דיא פעסטונג צו בעלגראד אין טירקישען שוטץ, וואָרויף דיא פערזאממלונג זיינע אבזעטצונג אויסשפראך. — קאראדיאָרדיעוויטש בעגאב זיך נונמעהר אויף עסטערדייכישעס געביעט, אום אין פעסט זיינען וואָהנזיטץ צו נעהמען, וואָהרענד דער 81-יאָהריגע פירסט מילאָש אָברענאָוויטש אויף'ס נייע דען זערבישען טהראָן בעשטיעג, דען ער 1860 אויף זיינען זאָהן מיכאעל פערערבטע. אָבגלייך אין סערביען אָהנע אללען אנהאנג, זוכטע קאראדיאָרדיעוויטש זיך דאָך דעם טהראָנעס וויעדער צו בעמעכטיגען. איינער רעוואָלוציאָנערען פארטייא געלאנג עס, איהן וויעדערהאָלט צו אונטערנעהמונגען געגען דען רעגיערענדען פירסטען צו בעוועגען. נאכדעם איינע פערשוואָרונג פעראייטעלט וואָרדען, געלאנג בייא איינעם אבערמאליגען פערזוכע אים יאהרע 1868 דיא ערמאָרדונג דעם רעגיערענדען פירסטען מיכאעל. דיא אונמיטטעלבארען טהעטער ווארדען נעבסט דען אין בעלגראד אנוועזענדען פערשוואָרענען ערגריפפען אונד פאָן איהנען 15 צום טאָדע, קאראדיאָרדיעוויטש זעלבסט אבער צו 20-יאהריגער געפענגניס-שטראפע פערורטהיילט. פרייליך קאָננטע דיעזעס אורטהייל ניכט פאָללצאָגען ווערדען, דא קאראדיאָרדיעוויטש אין פעסט זיך בעפאנד. דאס שטראף-געריכט צו פעסט נאהם אים יאהרע 1870 דיא פערהאנדלונג וויעדער אויף אונד שפראך קאראדיאָרדיעוויטש אין ערסטער אינסטאנץ „וועגען מאנגעלנדער בעוויזע" פרייא. דער פראָצעס געלאנגטע היערויף אן דיא צווייטע אינסטאנץ, וועלכע קאראדיאָרדיעוויטש אים יאנואר 1871 צו אכט יאהרען שווערען קערקער פערורטהיילטע. אין לעטצטער אינסטאנץ ווארדע קאראדיאָרדיעוויטש יעדאָך פרייגעשפראָכען. נאך דעם פראָצעססע היעלט זיך דער פירסט אין טעמעשוואר אויף. — הייטע ניממט איין זאָהן דעם ערמאָרדעטען מיכאעל, נעמליך דער יונגע מילאן, אלס קאָניג דען טהראָן סערביענס איין.

* (וויעדער איין „בלוט-בלבול"!) אין אָטשאָד (בעקעשער קאָמיטאט) זינד דיא בלוט-בעשולדיגונגען געגען דיא יודען פאָרמליך צו איינעם פאָלקס-וואהנזינגע געוואָרדען. קנאפפ פאָר דען פסח-פייערטאגען טויכטען דאָרט צווייא בלוט-בעשולדיגונגען אויף, דיא נאטירליך אלסבאלד אלס ניכטיג זיך ערוויעזען. וויא דעם „עדיעטערטעש" זאָעבען בעריכטעט ווירד, רייכטע דער דאָרטיגע אדוואָקאט, יאָהאנן קיש, דיעזער טאגע ביים סארוואשאר בעצירקס-געריכטע איינע קלאגע איין געגען דען אָטשאָדער „שוחט", דאס דערזעלבע, אים פעראיינע מיט נאָך איינעם אנדערען יודען אונד איינעם כריסטען, זיינען קוטשער אנגעבליך אבשלאכטען האט וואָללען! דאס בעצירקס-געריכט האט איינע אונטערזוכונג איינלייטען לאססען, דיא ביזהער יעדאָך נאָך קיין רעזולטאט צו טאגע פאָרדערטע!" — עס איזט זעלבסטפערשטענדליך, דאס וואָ ניכטס פאָרגעגאנגען איזט, דאָרט אויך ניכטס ענטדעקט ווערדען קאנן! בעמערקענסווערטה איזט עס, דאס דיעסמאל אויך איין כריסט אלס מיטשולדיגער אן איינעם בעאבזיכטיגטען „ריטועללען מאָרד" אנגעקלאגט ווארדע. דאס איזט אללערדינגס עטוואס גאנץ נייעס. פערדיענט דיעזער אדוואָקאט ניכט, אינ'ס אירען-הויז געשיקט צו ווערדען?

* (ניעדערגעבראננטע סינאגאָגע.) אין טשעגע (האידוער קאָמיטאט) בראך אם 29. אפריל אים הויזע דעם שעכטערס פייער אויס, וועלכעס אויך דיא נאהע געלעגענע סינאגאָגע ערגריפף אונד אלסבאלד אין איינען אשען-הויפען פערוואנדעלטע.

יידישע אויסשטעללער.

— דער זאָננטאגס-רונדגאנג דעם קאָניגס. —

דיא לאנדעס-אויסשטעללונג האט געוויס פיר יעדען אונגאר איין לעבהאפטעס אינטערעססע. יעדער בירגער דיעזעס שטאאטעס פיהלט זיך פריידיג געהאָבען דורך דאס בעוואוסטזיין, דאס אונגארן, וועלכעס ביזהער בלאָס אלס איין „אקערבוי-שטאאט" גאלט, נונמעהר אויך דורך זיינע ענטוויקעלטע אינדוסטריע איינען עהרען-פלאטץ אונטער דען פאָרגעשריטטענען שטאאטען אייראָפא'ס איינגעהמען זאָלל! אללײן שפעציעלל פיר אונס יודען בילדעט טראָטצדעם דאס הויפט-אינטערעססע נור דיא ערפרייליכע טהאטזאכע, דאס עבען יידישע אינדוסטריעללע אן דיעזער ערסטען לאנדעס-אויסשטעללונג אונגארנס אין זעהר הערפאָרראגענדער וויזע בעטהייליגט זינד. וויר מיססען דער וועלט דען בעוויז ערברינגען, דאס וויר איבעראלל אן דעם אויפשוואונגע דעם שטאאטעס מיט פיעלעם אייפער אונד רעדליכעם וויללען מיטווירקען. וויר פינדען עס דאהער אנגעצייגט, היער וועניגסטענס דער הערפאָרראגענדסטען יידישען פירמען צו ערוואֶהנען, דיא דורך איהרע אינדוסטריע-ערצייגניססע אין דער אויסשטעללונג מיט רעכט דיא אללגעמיינע אויפמערקזאמקייט אויף זיך לענקען. עס זאָללען אינדעס פאָרלייפיג נור יענע יידישען אינדוסטריע-פירמען אין פאָלגענדעם נאמהאפט געמאכט ווערדען, וועלכע זיינע מאיעסטעט דער קאָניג אנלעסליך זיינעס זאָננטאגס-רונדגאנגעס אין דער אויסשטעללונג מיט איינער בעזאָנדערען אנשפראכע אויסצו-

---

פאָלליעטאָן.

אסתר.

ערצאֶהלונג אויס דער יודען-גאססע אין פראנקפורט אם מאין.

(10-טע פאָרטזעטצונג.)

דיא ליידענדע ניקטע דעם יונגען מאננע מיט היממלישער גיטע צו, זאָ דאס דיעזער מיט בעבענדער שטיממע זאגטע: „מאָגע גאָטטעס זעגען איך באלד גענעזען לאססען אונד איך אונד אונס איממער אויס יעדער געפאהר עררעטטען!" . .

דיא קראנקע ניקטע שוואך, וויא דאנקענד, אבער דער הערבסטע שמערץ לאג דאבייא אין איהרען בליקען. נפתלי קאָננטע דיעזען בליק ניכט ערטראגען. אך, עס וואר איין בליק פאָלל דעם שטיללען פאָרוואורפס, פאָלל יאממערס, פאָלל געהיימען, ניכט אויסצושפרעכענדען וועהעס. . אונד אלס נפתלי'ס אויגע דאס איינע דעם הויז-הערדן זוכטע, פאנד ער עס ניכט. ר' אשר ראובן וואגטע ניכט אויפצוזעהען, ער האטטע, נאָך בלייכער, נאָך ערנסטער, וויא ביזהער, דען בליק צור ערדע גענייגט.

נפתלי שטאנד, פאָם נאמענלאָזען מיטלייד געקוועלט, נאָך איממער פאָר דער וואָכנערין, אָהנע איין וואָרט דעם גרוסעס, דעם מיטגעפיהלס שטאממעלן צו קאָננען.

„דיך האב' איך פערלאססען קאָננען! (דאכטע ער אונד זיינע זעעלע וויינטע) דיך האבע איך פרייזגעבען קאָננען דיעזעם שרעקליכען, אונהיימליכען מאננע — דיעזעם ענטזעטצליכען אשר ראובן; — אָ, איך זעהע עס דיעזער בלייכען מיענע אן — דיעזער מענש איזט איין טיראנן, איין בלוטזויגער, דעם דוא דיך אויס פערצווייפלונג הינגאבסט, — מעהר אויס ראכע געגען מיך, אלס אויס אירגענד איינעם פונקען ליעבע צו איהם; — וועה מיר — וועה מיר! זאָ איין האָלדעס, ענגעל-גוטעס, נון דאָפפעלט ליידענדעס וועזען האב' איך פערלאססען! אונד וועסוועגען? וועגען דער טאָכטער איינעס רייכען פרעמדען, וועגען איינער ניכטסווירדיגען — איינער פעראונרייניגטען! פלוך מיינער געלד-גיער — מיינער הערצלאָזיגקייט — איך בין דער אבשוים דער מענשהייט — איך בין ניכט ווערטה, דאס מיך דיא ערדע טראֶגט!" . .

„רייכע דעם ליעבען נאסטע דען בעכער צום טרונקע! (בעגאנן וויעדער ר' אשר ראובן, אינדעם ער זיינער נאטטין איינען קליינען, מיט וויין געפיללטען פאָקאל אין דיא האנד גאב אונד דאנן צור טהיר איילטע); איך בעשטעללע דאס נאכטמאהל היערהער, אונד בין גלייך וויעדער צוריק!"

ער ווארטעטע, ביז דיא האָלדע פרויא, דיא נאָך אימער ניכט איהר הארשנעקיגעס שווייגען געבראָכען האטטע, דעם נאסטע דען בעכער צום טרונקע רייכטע, אונד דאנן ערסט, אלס נפתלי דען פאָללען פאָקאל שטיללשווייגענד פאָן איהר גענאָממען האטטע, ערסט דאנן איילטע ר' אשר ראובן הינויס.

„טרינקע ניכט! (ריעף יעטצט מיט טאָנלאָזער, פאָר אנגסט ערשטיקטער שטיממע דיא יונגע פרויא, אונד פאסטע דען נפתלי, דער עבען דען בעכער אן דיא ליפפען זעטצען וואָללטע, קראמפפהאפט ציטטערנד אן דער האנד) טרינקע דאָך ניכט, זאָ דיר דיין לעבען אונד דיין עוויגעס וואָהל ליעב איזט! (פוהר זיא פליסטערנד פאָרט אונד ענטריס איהם דען בעכער) זאָ דיר אן דיינעם לעבען אונד אן מיינעם גליקע עטוואס ליעגט, געניעסע ניכטס אין דיעזעם הויזע! ניכטס! — ניכטס! — אים ניכטס, טרינק ניכטס, נימם ניכטס צום געשענקע אן, אָב עס פאָן גאָלד אונד עדעלגעשטיין, אָדער אָב עס נור איינען „שטראָה-האלם" ווערטה איזט!" . .

„אסתר האטטע זיך יעטצט אין איהרעם בעטטע ערהאָבען, אונד זאה אֶנגסטליך אים צימער אומהער, דאנן צאָג זיא דען פאָר שרעק ערשטאררענדען נפתלי אן זיך. — „וואס מאן דיר אויך ביעטעט (פליסטערטע זיא איהם, זעלבסט פאָר אויפרעגונג בעבענד, נאָכמאלס אינס אָהר) וואס מאן דיר אויך גיבט, ריהר' עס ניכט אן! זיא זינד אללע „שדים", דער העללע באָזע גייסטער! (פוהר זיא, ענטזעטצען אין דען וויית אויפגעריססענען אויגען, טאָדטען-בלאססע אין דעם שאָנען ענגעלס-געזיכטע, נאָך לייזער פאָרט); זאָ דוא מיך ליעבסט — אָדער געליעבט האסט, געניעסע ניכטס — זאָנסט ביזט דוא איהנען פיר עוויג פערפאללען, פערלאָרען, וויא איך עס בין!" . .

„ער קאָממט! (פליסטערטע זיא יעטצט) שטעללע דיך וועג, דוא דארפסט מיך ניכט קעננען, איך דארף דיר ניכטס נעזאנט האבען!" . .

נפתלי וואר קוים אויף דיא אנדערע זייטע דעם צימ-מערכענס געשפרונגען, אלס דער הויז-הערר וויעדער איינטראט. פיער גאָלד-בעטרעססטע דיענער פאָלגטען איהם מיט איינעם קליינען פיר צווייא פערזאָנען געדעקטען טישע.

„וויא פינדעסט איהר דיעזעס הויז, אונד וויא געפאָללט איך מיין ווייב?" — ריעף דער האנדע-רייבענד אונד פריידיג לעכעלנד דער הויז-הערר.

„ווער איין ביעדערעס ווייב געפונדען, הייסט עס אין דען שפריכען סאלאָמאָ'ס, האט דאס גרעסטע גליק געפונ-